

РЕШЕНИЕ
14.02.2022 ел

КАРАР
№34

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Азалак авыл
жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында карар

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2
мартындагы 25-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның
25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге
131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Муниципаль хезмәт турында Татарстан
Республикасы кодексы» 2013 елның 23 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан
Республикасы Законы нигезендә Сарман муниципаль районының Азалак авыл
жирлегене Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Азалак авыл
жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Азалак авыл
жирлегене Советы карарлары үз көчләрен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Азалак авыл
жирлегене» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне
раслау хакында» 2017 елның 21 августындагы 10 номерлы карары;

- 2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Азалак авыл жирлегене Советы
карары белән расланган «Сарман муниципаль районының «Азалак авыл
жирлегене» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында» нигезләмәгә
үзгәрешләр кертү хакында» 2017 елның 02 октябрдәге 15 номерлы карары;

- «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Азалак авыл
жирлегене» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне
раслау хакында» 2017 елның 21 августындагы 10 номерлы карарына үзгәрешләр
кертү турында» 2018 елның 22 августындагы 12 номерлы карары;

- 2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Совет карары белән расланган
«Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Азалак авыл жирлегене»
муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәгә
үзгәрешләр кертү хакында» 2019 елның 29 апрелдәге 8 номерлы карары;

- 2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Совет карары белән расланган
Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Азалак авыл жирлегене»
муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәрешләр
кертү хакында» 2019 елның 05 августындагы 12 номерлы карары;

- «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Азалак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында» нигезләмәне раслау хакында» 2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Азалак авыл жирлеген Советы карарына үзгәрешләр керту турында» 2020 елның 20 мартындагы 2 номерлы карары;

- «2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Совет карары белән расланган Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Азалак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2020 елның 21 сентябрендәгә 4 номерлы карары;

- «2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Совет карары белән расланган Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Азалак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2021 елның 07 маендагы 18 номерлы карары;

- «2017 елның 21 августындагы 10 номерлы Совет карары белән расланган Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Азалак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2021 елның 25 ноябрендәгә 26 номерлы карары;

3. Әлегә карарны Азалак авыл жирлеген территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә Сарман муниципаль районының рәсми сайтында <http://www.sarmanovo.tatar.ru> веб-адрес буенча һәм «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.

4. Әлегә карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә. 24 статьяның 9.3 пунктындагы 11 пунктчасы, 24.1.2 пунктындагы 24.1 пунктчасы 2022 елның 1 июненнән үз көченә керә.

5. Әлегә карарның үтәлешен тикшереп торуну үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Азалак авыл жирлеген Советы
Башлыгы

И.Г.Габдулгазизов.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Азалак авыл Советының
2022 елның 14 февралендәге
34 номерлы карарына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Азалак авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмә

1. Гомүми нигезләмә

1.1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Азалак авыл жирлегендә муниципаль хезмәт (алга таба Поселение) Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомүми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Кодексы, шулай ук Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Азалак авыл жирлеге Уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.2. Жирлектә муниципаль хезмәтнең төп принциплары муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

1.3. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләр белән хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

1.4. Муниципаль хезмәт-гражданның һөнәри эшчәнлеге, ул даими нигездә хезмәт килешүе (контракт) төзү юлы белән биләп торучы муниципаль хезмәт вазыйфаларында гамәлгә ашырыла.

1.5. Муниципаль хезмәт һәм Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәтенең үзара бәйләнеше юл белән тәэмин ителә:

1.5.1. муниципаль хезмәт вазыйфаларын һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын биләү өчен төп квалификация таләпләренең бердәмлеге;

1.5.2. муниципаль хезмәт һәм дәүләт граждан хезмәте узганда чикләүләр һәм йөкләмәләр бердәмлеге;

1.5.3. муниципаль һәм граждан хезмәте өчен кадрлар әзерләү һәм өстәмә һөнәри белем алуга карата таләпләрнең бердәмлеге;

1.5.4. муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгарганда дәүләт граждан хезмәте стажын һәм дәүләт граждан хезмәте стажын исәпләп чыгарганда муниципаль хезмәт стажын исәпкә алу;

1.5.5. муниципаль хезмәткәрләренең һәм дәүләт граждан хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләүнең һәм социаль гарантияләренең төп шартларының ярашлылыгы;

1.5.6. муниципаль хезмәт узган гражданны һәм дәүләт граждан хезмәтен үткән гражданны, шулай ук аларның гаилә әгъзаларын туендыручысын югалткан очракта дәүләт пенсия белән тәэмин итүнең төп шартларының чагыштырмасы.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

2.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - жирле үзидарә органындагы вазыйфа, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратындагы вазыйфа, ул жирле

үзидарэ органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенен яисэ муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе нигезендә төзелә.

2.2. Муниципаль хезмэт вазыйфалары Татарстан Республикасы Законы белән раслана торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестры нигезендә Сарман муниципаль районы Азалак авыл Советы (алга таба - Жирлек советы) карары белән билгеләнә.

2.3. Муниципаль хезмэт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2.4. Муниципаль хезмэт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфаларына һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларына квалификация таләпләрен исәпкә алып чагыштырмасы Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

2.5. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны башкару өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә, шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиленең тиешле карары булганда - белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә:

муниципаль хезмәтнең югары муниципаль вазыйфалары буенча - югары белем һәм муниципаль хезмэт стажы кимендә ике ел яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы;

2020 елның 1 октябренә кадәр авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесе урынбасары вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә карата квалификация таләпләре урта һөнәри белем бирүне һәм белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын яисә кимендә ике ел яки ким дигәндә өч ел стажын күздә тотарга мөмкин. 2020 елның 1 октябреннән соң әлегә пунктның икенче абзацында каралган күрсәтелгән вазыйфаны биләү өчен квалификация таләпләре 2020 елның 1 октябренә кадәр вазыйфага билгеләнгән һәм әлегә пункт нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актларда каралган тиешле квалификация таләпләренә карата кулланылмый.

Муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби хезмэт вазыйфаларында һәм федераль дәүләт хезмәтенең башка төр вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәк булган белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләп чыгарганда әлегә белгечлек, бу юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәр) белем турында документ һәм (яисә) күрсәтелгән белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация алудан соң әлегә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш чорлары кертелә;

Муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби хезмэт вазыйфаларында һәм федераль дәүләт хезмәтенең башка төр вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәк булган белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләп

чыгарганда элге белгечлек, бу юнэлеш буенча граждан (муниципаль хезмэткэр) белем турында документ һәм (яисә) күрсәтелгән белгечлек, эзерлек юнэлеше буенча квалификация алудан соң элге белгечлек, эзерлек юнэлеше буенча эш чорлары кертелә;

Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен кирәк булган белгечлек, юнэлеш буенча муниципаль хезмэт стажына, муниципаль хезмэт стажына яисә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен кирәк булган белгечлек, юнэлеш буенча эш стажына квалификация таләпләре муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен типлаштырылган квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә, алар муниципаль хезмэт вазыйфалары классификациясе нигезендә Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнә. Вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәк булган белемнәргә һәм күнекмәләргә квалификация таләпләре муниципаль хезмэткәрнең һөнәри хезмэт эшчәнлегә өлкәсенә һәм төренә бәйле рәвештә аның вазыйфаи инструкциясе белән билгеләнә. Муниципаль хезмэткәрнең вазыйфаи инструкциясе белән шулай ук белгечлек, эзерлек юнэлеше буенча квалификация таләпләре каралырга мөмкин.

Белгеч яисә магистр дипломнары булган затлар өчен диплом бирелгән көннән өч ел дәвамында муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, юнэлеш буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә - муниципаль хезмэтнең төп вазыйфаларын биләү өчен эзерлек юнэлеше буенча-ярты елдан да ким булмаган стажы яисә белгечлек, юнэлеш буенча бер ел эш стажы.

2.6. Жирлектә жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмэткәрләр реестрын алып бару тәртибе турындагы Нигезләмә нигезендә муниципаль хезмэткәрләр реестры алып барыла.

3. Муниципаль хезмэткәрләрнең класс чиннары

3.1. Класс чиннары муниципаль хезмэткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмэткәрләрнең һөнәри эзерлегә дәрәжәсенә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

3.2. Муниципаль хезмэткәрләргә түбәндәге класслы чиннар бирелә:

муниципаль хезмэтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмэтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмэтнең әйдәүче вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмэт киңәшчесе;

муниципаль хезмэтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмэт референты;

муниципаль хезмэтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмэт секретаре.

3.3. Югарыда күрсәтелгән төркемнәргә муниципаль хезмэт вазыйфаларын кертү Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль хезмэткәрләргә класс чиннар бирү һәм муниципаль хезмэткәрләрне муниципаль хезмэтнең башка вазыйфаларына күчергәндә һәм муниципаль хезмэттән киткәндә аларны саклап калу тәртибе

4.1. Класслы чиннар, алдагы класслы чинда билгеләнгән вакытны исәпкә алып,

муниципаль хезмэт вазыйфалары төркеме чикләрендә муниципаль хезмэт вазыйфасы нигезендә, муниципаль хезмәткәрләргә эзлекле рәвештә бирелә.

4.2. Класс чины беренче яки чираттагы булырга мөмкин.

4.3. Муниципаль хезмэт вазыйфасына беренче тапкыр билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә 3 класслы класс чины бирелә.

Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чины, дипломатик ранг, хәрби яки махсус исем, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды, беренче класс чины аңа муниципаль хезмэт вазыйфалары төркеме кысаларында бирелә.

Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында квалификация разрядларының һәм муниципаль хезмәтнең класслы чиннарының билгеләнгән нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының һәм федераль дәүләт граждан хезмәтенең, Россия Федерациясенең башка субъектының дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының, дипломатик рангларның, хәрби һәм махсус исемнәр нисбәте кулланыла.

Вазыйфаларның, класслы чиннарның һәм квалификация разрядларының билгеләнгән нисбәтен исәпкә алып, муниципаль хезмәтнең бирелә торган класслы чины муниципаль хезмәткәрнең федераль дәүләт граждан хезмәте, дипломатик рангы, хәрби яисә махсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды класслы чины муниципаль хезмәткәргә федераль дәүләт гражданлык хезмәтенең, дипломатик рангы, хәрби яисә махсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының квалификация разряды класслы чины, әмма муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмэт төркеменең 1 класс чигеннән югары булмаган класс чины бирелә торган федераль дәүләт гражданлык хезмәтенең, дипломатик рангы, хәрби яки махсус исеме, муниципаль хезмәтнең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чинынан түбәнрәк булмаса, әмма хезмэт вазыйфаларын биләгән вазыйфа төркеменең 1 нче класслы чинынан югары түгел.

Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чин биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чинында, дипломатик рангта, хәрби яки махсус исемдә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.

4.4. Беренче класс чины сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң, муниципаль хезмәткәргә бирелә, әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләгәннән соң өч айдан да соңга калмыйча бирелә.

4.5. 2 һәм 3 класслы муниципаль хезмэт секретареның һәм референтының класслы чиннарында булуның минималь сроклары бер елны, муниципаль хезмэт киңәшчесе һәм 2 һәм 3 класс киңәшчесе - ике елны, 2 һәм 3 класс муниципаль киңәшчесе - бер елны тәшкил итә.

1 класслы секретарының, референтның, муниципаль хезмэт киңәшчесенең, муниципаль киңәшченең һәм чын муниципаль киңәшченең класслы чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннарда арттыру аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтенең югарырак вазыйфаларына күчәргәндә генә мөмкин.

4.6. Бирелгән класс чинада булу вакыты бирелгән көннән исәпләнә.

4.6.1. Класслы чин бирү көне дип класслы чин бирү турында карар кабул ителгән көн санала. Квалификация имтиханы нәтижеләре буенча класслы чин бирелгән очракта, класслы чин бирү көне дип муниципаль хезмәткәрләргә квалификация имтиханын тапшыру көне санала.

4.7. Чираттагы класс чины муниципаль хезмәткәргә алдагы класслы чинда муниципаль хезмәт үтү өчен билгеләнгән вакыт үткәннән соң, муниципаль хезмәткәргә үзенең хезмәт вазыйфаларын тиешле дәрәжәдә башкарганда һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, аның өчен класс чины каралган булса, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган класс чинынан югарырак яки югарырак класслы чин каралган булса, бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жәза алган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук аларга карата эш тикшерүе үткәрелә яки жинаять эше кузгатыла торган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

4.8. Муниципаль хезмәттә махсус аерымлыklar өчен бүләкләү чарасы сыйфатында муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр биреләргә мөмкин:

1) класс чинында булу, срогы беткәнчегә кадәр, эмма моңа кадәр элек бирелгән сыйныф чинында алты айдан да иртәрәк булмаган вакытта, - бу төркемгә муниципаль хезмәт вазыйфалары туры килә торган чираттагы класс чинынан югарырак булмаса;

2) биләгән вазыйфасы керә торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә класслы чиннар эзлеклелеген үтәмичә генә бер баскычка югарырак, - 3 класслы чины булган муниципаль хезмәткәргә, эмма 4 өлешнең 4.5 пунктында каралганча, муниципаль хезмәтне узу өчен 3 класслы тиешле чинда билгеләнгән срок тәмамланганнан да иртәрәк түгел.

4.9. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаларның элекке төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең югары вазыйфасына билгеләгәндә, аның алдагы класслы чинында булу вакыты чыккан булса, аңа чираттагы класс чины биреләргә мөмкин.

Муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары төркеменә караган муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәндә, элек биләгән хезмәткәргә караганда, күрсәтелгән хезмәткәргә муниципаль хезмәт вазыйфаларының әлеге төркеме өчен беренче булып торучы класслы чин бирелә, әгәр бу класслы чин муниципаль хезмәткәр булган класслы чиннан югарырак булса. Күрсәтелгән очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм алдагы сыйныф чинында булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

4.10. Вәкаләтләр вакытын чикләмичә биләп торучы муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең төп, алып баручы, өлкән, кече вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар алар тарафыннан квалификация имтиханын тапшырганнан соң бирелә.

Муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләп торучы муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар, әгәр дә бу хезмәткәрләр тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру турында карар жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан кабул ителгән булса, квалификация имтиханын тапшырганнан соң бирелә.

Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

4.11. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары муниципаль хезмәткәр хезмәт итә торган муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдиме буенча жирлек башлыгы тарафыннан бирелә (Нигезләмәнең 3 нче, 4 нче кушымталары).

4.12. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында тәкъдимнәр кертү тәртибе һәм аңа кушып бирелә торган документлар исемлеге муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

4.13. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турындагы карар, 4 өлешнең 4.7 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

- 1) квалификация имтиханын уздырган көннән;
- 2) барлык кирәкле документлар белән сыйныф чинын жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затына бирү турында тапшырылган көннән башлап - квалификация имтиханыннан башка класс чины бирелгәндә.

4.14. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән азат ителгәндә муниципаль хезмәткәргә бирелгән класс чины саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләнгәндә, аңа бирелгән класслы чин чираттагы класслы чин билгеләнгән тәртиптә бирелгәнче саклана.

4.15. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында белешмәләр шәхси эшкә һәм хезмәт кенәгәсенә (булган очракта) кертелә. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында мәгълүмат шулай ук аның хезмәт эшчәнлегенә турында мәгълүматларга кертелә.

4.16. Бирелгән класслы чин муниципаль хезмәткәргә биләгән вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән (шул исәптән пенсиягә чыккач) эштән азат ителгәндә, шулай ук муниципаль хезмәткә кергәндә саклана.

4.17. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнче саклана.

4.18. Бирелгән класслы чиннан мәхрүм итү суд карары буенча федераль законнар нигезендә мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәрнең хокукый хәле

5.1. Муниципаль хезмәткәр булып, федераль һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә, әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәт вазыйфасын башкарганга жирле бюджеттан хезмәт хакы алып эшли торган граждан исәпләнә.

5.2. Техник тәмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкаручылар һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

5.3. Муниципаль хезмәткәр хокукы:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфай бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга жибәрү шартлары белән танышу;

2) вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар белән тәмин итү;

3) хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт килешүе (контракт) нигезендә;

4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләнгән торган яллар турында мәгълүмат алу;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү өчен;

6) үз инициативасы белән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурста катнашу;

7) жирле бюджет акчалары исәбеннән муниципаль хокукый акт нигезендә өстәмә

һөнәри белем алу;

8) яклау, үз шәхси мәгълүматлар;

9) үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлек турындагы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук аның язма аңлатмаларын шәхси эшенә жәлеп итү;

10) үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен Һөнәр берлекләре төзү хокукын да кертү;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән судка шикаять бирүне дә кертәп, аларны бозу очрақлары;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәмин итү.

5.4. Муниципаль хезмәткәр, әгәр «муниципаль хезмәт турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, мәнфәгатьләр каршылыгы килеп чыкмаса, авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесенең алдан язма хәбәрәнән башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

5.5. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, жирлек Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәмин итәргә;

2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәргә;

3) вазыйфаи бурычларын башкарганда, расасына, милләтенә, теленә, диненә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясендә билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен саклап калырга;

6) дүләт һәм федераль законнар тарафыннан саклана торган башка серләргә тәшкит итүче белешмәләргә, шулай ук вазыйфаи бурычларны үтәү белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган белешмәләргә, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яки аларның намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләргә таратырга;

7) дүләт һәм муниципаль милеккә, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларны үтәү өчен бирелгән мөлкәткә сакларга;

8) Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә үзе һәм гаилә әгъзалары турында белешмәләргә тапшырырга;

9) авылның башкарма комитет житәкчесенә язма рәвештә Россия Федерациясе гражданлыгын яки чит ил гражданлыгы-Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы туктатылу турында хәбәр итәргә, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы, муниципаль хезмәткәргә бу турыда билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгы яисә чит ил гражданлыгы туктатылган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыйча - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

9.1) башкарма комитет житәкчесенә язма рәвештә чит дүләт гражданлыгы яки гражданның чит дүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка

документ алу турында хэбэр итэргэ, бу хакта муниципаль хезмэткэргэ билгеле булган көнне, эмма чит дэүлэт гражданлыгы алынган, яки чит ил территориясендэ гражданның даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алган көннән биш эш көннән дә соңга калмыйча;

10) «Россия Федерациясендэ муниципаль хезмэт турында» Федераль закон, башка федераль законнар һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән чикләүләрне үтэргэ, йөкләмәләрне үтэргэ, тыюларны бозмаска;

11) коррупцион хокук бозулар кылуга тарту максатларында жирлек башкарма комитеты житәкчесенә, прокуратура органнарына яисә башка дэүлэт органнарына мөрәжәгать итүнең барлык очраклары турында хэбэр итэргэ;

12) мәнфәгатьләр конфликтына китерергә мөмкин булган вазыйфай бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксынучанлык турында жирлек башкарма комитеты житәкчесенә язмача хэбэр итэргэ һәм мондый конфликтны булдырмау буенча чаралар күрергә мөмкин;

5.6. Муниципаль хезмэткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтэргә хокуксыз. Тиешле житәкчедән муниципаль хезмэткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмәне алганда, муниципаль хезмэткәр, йөкләмә биргән житәкчегә, Россия Федерациясенә федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезләмәләре күрсәтелеп, әлеге йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, әлеге йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләүне язма рәвештә тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәнең житәкчесе тарафыннан язма рәвештә расланган очракта, муниципаль хезмэткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмәне үтәгән очракта, муниципаль хезмэткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

5.7. Муниципаль хезмэткәр кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (оешмаларның устав (туплау) капиталларында катнашу өлешләренә, пайларына ия булса, ул мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау максатларында үзенә караган кыйммәтле кәгазьләренә, акцияләренә (оешмаларның устав (туплау) капиталларында катнашу өлешләрен, пайларын) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

6. Муниципаль хезмэт белән бәйле чикләүләр

6.1. Түбәндәге очракларда граждан муниципаль хезмэткә алына алмый, ә муниципаль хезмэткәр муниципаль хезмәттә була алмый:

1) аны законлы көченә кәргән суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәүне законлы көченә кәргән суд карары буенча юкка чыгаручы жәзага хөкем итү;

3) дэүлэт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләргә рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дөгъва кыла торган муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмэткәр биләгән муниципаль хезмэт вазыйфалары буенча вазыйфай бурычларны үтәү мондый мөгълүматлардан файдалану белән бәйле булса;

4) муниципаль хезмэткә керүгә яисә аны узуга һәм медицина оешмасының бәяләмәсе белән расланган чире булу. Диспансерлаштыру узу тәртибе, мондый чирләр исемлегә һәм медицина учреждениесе бәяләмәсенә рәвешә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә;

5) муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынучанлык яисә әлеге вазыйфаи затка контрольлек итүгә бәйле булса, жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, балалар, бертуганнар, апа-сеңелләр, шулай ук абыйлар, ата-аналар, балалар һәм ата-аналар), яисә муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынучанлык яисә аларның берсе контроле белән бәйле булса;

6) муниципаль хезмәттә булырга хокуклы чит ил гражданының Россия Федерациясе гражданлыгын яисә - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучының гражданлыгын туктату;

7) чит ил гражданлыгы яисә, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслый торган башка документ булу;

8) муниципаль хезмәткә кәргәндә ялган документлар яисә ялган белешмәләр бирү;

9) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кәргәндә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру;

9.1) әлеге Нигезләмәнең 24.8 статьясында каралган белешмәләрне тапшырмау;

10) аны чакыру буенча хәрби хезмэт узмаган дип тану, шуңа законлы нигезләргә ия булмыйча, чакырылыш комиссиясе бәяләмәсе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмэт узган гражданның тыш) - күрсәтелгән бәяләмәгә шикаять бирү өчен билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып 10 ел эчендә, Россия Федерациясе субъектының тиешле комиссиясенә, әгәр күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясенең субъектының чакырылыш комиссиясе карарына карата гражданның күрсәтелгән бәяләмәгә шикайте буенча судка шикаять бирелгән булса, - суд карары законлы көчкә кәргән көннән алып 10 ел эчендә, ул күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карары чыгарылганда гражданның әлеге бәяләмәгә шикайте буенча хокукы бозылмаган дип танылу.

6.1.1. Граждан авыл жирлегенә ревизия комиссиясе рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфасына билгеләп куела алмый, ә муниципаль хезмәткәр тиешле жирлек территориясендә урнашкан жирлек башкарма комитеты житәкчәсе, суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, бертуганнар, апа-сеңелләр) белән ревизия комиссиясе рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфасын башкара алмый.

6.2. Граждан муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә - 65 яшь тулганнан соң муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый.

6.3. Жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппараты житәкчәсе булган муниципаль хезмәткәр, күрсәтелгән муниципаль хезмәткәр мәнфәгатләр конфликтын төшереп калдыру максатларында әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында алар тиешле вазыйфаны биләгән чорда муниципаль хезмәткәрләрнең мәнфәгатләрән яклык алмый.

7. Муниципаль хезмэт белән бәйле тыюлар

7.1. Муниципаль хезмэт үтү белән бәйле рәвештә, муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү;

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына яки Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфасына сайлану яисә билгеләү, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләп куелганда;

б) муниципаль вазыйфага сайлау яисә билгеләү;

в) һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, һөнәр берлеге органында, түләүле сайлау вазыйфасына сайлау;

2) түбәндәге очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 16.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучы вәкиле рөхсәте белән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында жирлек советы мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) Жирлек муниципаль хокукый актлар нигезендә идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә урнашкан оешма, гамәлгә куючы (катнашучы) булып торучы (акционер) гражданның мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә күрсәтүне, оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләре турында жирлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

2.1.) эшқуарлык эшчәнлегә белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

3) муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында жирле үзидарә органында, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән, аңа турыдан-туры буйсынган яисә аңа буйсынган өченче затлар эшләре буенча ышанычлы яисә вәкил булырга;

4) вазыйфаи хәлгә бәйле рәвештә яисә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә алырга.

Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргә акт буенча жирле үзидарә органына, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенә тапшырыла, моңа Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраklar керми. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яки башка рәсми чарага бәйле рәвештә үзе алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

5) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре белән, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүләр буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкаларга керми;

6) вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларын, башка муниципаль мөлкәтне файдаланырга;

7) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда, федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы мәгълүматларга кертелгән мәгълүматларны яисә вазыйфаи бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын таратырга яисә кулланырга;

8) жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына кермәсә, гавами фикерләр, фикерләр һәм бәяләүләр, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, жибәрергә;

9) бүләкләүнең Жирлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнең, башка ижтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни берләшмәләрдән тыш) кабул итәргә, әгәр аның вазыйфаи бурычларына күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән хезмәттәшлек керсә;

10) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен вазыйфаи нигезләмәнең өстенлекләреннән файдалану;

11) сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә үз вазыйфаи хәленнән файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр буларак гавами рәвештә мөнәсәбәт белдерергә;

12) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структурасын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ижтимагый үзидарәнең ветераннар һәм башка органнарыннан тыш) төзәргә яисә күрсәтелгән структураларны төзәргә ярдәм итәргә;

13) хезмәт бәхәсен жайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

14) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә;

15) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек башкарма комитеты житәкчесенә язма рөхсәтеннән башка шөгылләнәргә.

7.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң граждан, вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, конфиденциаль характердагы белешмәләрне яисә хезмәт мәгълүматын оешмалар яисә физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә кулланырга хокукы түгел.

7.3. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән, Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында әлеге оешмада хезмәт шартнамәсе шартларында федераль законнарда каралган очракларда

гражданлык-хокукый шартнамә шартларында эшне биләргә һәм (яисә) әлеге оешмада башкарырга хокуклы түгел, әгәрдә муниципаль (административ) идарәнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай (хезмәт) бурычларына керсә, Россия Федерациясенең норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка булганда.

8. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу

8.1. Мәнфәгатьләр конфликтны дигәндә, вазыйфаны биләүче затның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу чараларын күрү бурычын күздә тоткан шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтелгән) аның вазыйфай (хезмәттәге) бурычларын тиешенчә, объектив һәм бертуктаусыз үтәвенә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган вәзгыять аңлашыла.

8.2. Шәхси кызыксыну астында керемнәрне акча, башка мөлкәт рәвешендә, шул исәптән мөлкәти хокуклар, мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә алу, башкарылган эшләр нәтижеләре яисә Нигезләмәнең 8.1 п.пунктында күрсәтелгән зат тарафыннан яисә аның белән якин мөнәсәбәттә булган затлар (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, бертуганнар, сеңелләр) биләгән яисә оешмалар тарафыннан алу мөмкинлеге аңлашыла.

8.3. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында мәгълүм булган авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, конфликтны жайга салу чорында, муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасында хезмәт хакы сакланган хәлдә, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан азат ителүенә кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрергә тиеш.

8.4. Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хезмәт тәртибенең гомуми принципларын үтәүне һәм жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында мәнфәгатьләр конфликтын жайга салуны тәмин итү өчен Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый актлары һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу буенча комиссияләр төзелергә мөмкин.

Комиссия жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең даими хокукый акты нигезендә төзелә. Күрсәтелгән акт белән комиссиянең санлы һәм шәхси составы, аның эш сроклары һәм тәртибе билгеләнә.

Комиссия составына яллаучы (эш бирүче) һәм ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр вәкиле, шулай ук муниципаль хезмәт белән бәйлә мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында персонал белешмәләр күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкиле керә. Бәйсез экспертлар саны комиссия әгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкил итәргә тиеш.

Комиссия составы Комиссия кабул иткән карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген юкка чыгарырлык итеп формалаштырыла.

8.5 Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликтны ягы булып торучы муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай яисә хезмәт урыны үзгәрүдә билгеләнгән тәртиптә вазыйфай (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерелгәнчә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтны килеп чыгуга сәбәп булган файдадан баш тартуында торырга мөмкин.

8.6 Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүче зат тарафыннан кыйммәтле кәгазьләр (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы катнашу өлешләре, пайлары) ия булу мәнфәгатьләр конфликтына китерә яисә китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләренә (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы өлеш, пайлар) Россия Федерациясә гражданлык законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш..

8.7 Мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәргә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чаралары муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

8.8 Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында билгеле булган яллаучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәргә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чаралары муниципаль хезмәттән азат ителүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

8.9. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр

1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

1) вазыйфаи бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәжәдә башкарырга;
2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, берсүзсез мөнәсәбәт тәэмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата ялгышлык эшләмәскә;

3) вазыйфаи бурычларны намус белән үтәүгә тоткарлык ясый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;

4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлекне сакларга.;

5) гражданнар белән эшләүдә корректлылык күрсәтергә;

6) Россия Федерациясә халыкларының әхлакый горейф-гадәтләренә һәм горейф-гадәтләренә хөрмәт күрсәтергә;;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләренә мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

8) милләтара һәм профессиональара татулыкка ярдәм итәргә;

9) муниципаль орган абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле низаглы хәлләргә юл куймаска.

2. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләренә сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

9. Муниципаль хезмәткә керү, аны үтү һәм туктату тәртибе

9.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясә дәүләт телен белүче 18 яшкә житкән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен Татарстан Республикасы Кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган гражданнар муниципаль хезмәткә керергә

хокуклы.

9.2. Муниципаль хезмәткә кәргәндә, шулай ук аны үткәндә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рәхсәт ителми.

9.3. Граждан муниципаль хезмәткә кәргәндә тәкъдим итә:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү турындагы үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз кулы белән тугырылган һәм имзаланган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсен һәм (яки) хезмәт эшчәнлегә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш;

5) Белем турында документ;

6) индивидуаль (персонификацияләнгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслаучы документ, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш;

7) Физик затны Россия Федерациясә территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - запаста торучы гражданны һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кәргән ел өчен Керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

10.1) әлегә Нигезләмәнең 24.8 пункттында каралган белешмәләр;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясә Президенты указларында һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

9.4. Муниципаль хезмәткә кәргәндә бирелгән белешмәләр законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелгә мөмкин.

9.5. Тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы шартлар ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә керүдән баш тартуның сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

9.6. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, хезмәт шартнамәсә шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына гражданны муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтижәсендә муниципаль хезмәткә керү гамәлгә ашырыла.

9.7. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү турында Жирлек башкарма комитеты житәкчесә күрсәтмәсә белән рәсмиләштерелә.

9.8. Муниципаль хезмәткә кәргәндә хезмәт шартнамәсенә яклары булып Жирлек башкарма комитеты житәкчесә һәм муниципаль хезмәткәр тора.

9.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә билгеләнгән рәвештәгә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклығын бирү тәртибе һәм рәвешә Жирлек башлыгының хокукый акты белән раслана.

9.10. Муниципаль хезмәткәрнең персонал ы күрсәткечләре, аның һөнәри хезмәт эшчәнлегә һәм муниципаль хезмәтнең стажы (гомуми дәвамлылығы турында белешмәләр катгый хисап документы булган муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә кертелә. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм муниципаль хезмәттән азат итү белән бәйлә документлар кушып бирелә.

Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше жирлек башкарма комитетының кадрлар хезмәте тарафыннан алып барыла һәм муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең яңа урынына күчәргәндә күрсәтелгән муниципаль хезмәт урыны буенча тапшырыла. Бер муниципаль хезмәткәрнең берничә шәхси эшен алып бару рәхсәт ителми.

9.11. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән чыгарганда аның шәхси эше муниципаль хезмәтнең соңгы урыны буенча жирлек башкарма комитеты архивында саклана.

9.12. Жирлекнең башкарма комитетын бетәргәндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше жирле үзидарә органына саклауга тапшырыла, аңа жирлекнең ликвидацияләнгән башкарма комитеты функцияләре яки аның варисына тапшырыла.

9.13. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дөүләт граждан хезмәткәренә шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

9.14. Хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсен туктатуның гомуми нигезләре булып тора:

- 1) яклар килешүе;
- 2) хезмәт шартнамәсе срогы чыгу, хезмәт мөнәсәбәтләре чынлыкта дәвам иткән һәм якларның берсе дә аларны туктатуны таләп итмәгән очраклардан тыш;
- 3) хезмәткәр инициативасы буенча хезмәт килешүен өзү;
- 4) эш бирүче инициативасы буенча хезмәт килешүен өзү;
- 5) хезмәткәргә аның үтенече буенча яки аның ризалыгы белән эшкә башка эш бирүчегә яки сайлау эшенә (вазыйфасына) күчү;
- 6) оешманың миләкчесен алыштыруга, оешманың ведомство буйсынуы үзгәргүгә яки аны үзгәртеп коруга бәйлә эшне дәвам итүдән баш тарту.;
- 7) хезмәткәрнең хезмәт шартнамәсенең билгеле бер шартлары үзгәргүгә бәйлә рәвештә эшне дәвам итүдән баш тарту;
- 8) хезмәткәрнең үзенә федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелгән медицина бәяләмәсе нигезендә кирәкле башка эшкә күчәрдән баш тартуы йә эш бирүченә тиешле эш булмавы.;
- 9) баш тарту хезмәткәре нче эшкә күчәрдә башка жиргә белән бергә эш бирүче;
- 10) якларның ихтыярына бәйлә булмаган хәлләр;
- 11) Хезмәт Кодексында яки башка федераль законда билгеләнгән хезмәт шартнамәсе төзү кагыйдәләрен бозу, әгәр бу бозу эшне дәвам итү мөмкинлеген төшереп калдырса.

Хезмәт килешүе башка федераль законнарда каралган башка нигезләр буенча да туктатылырга мөмкин. «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 9 статьясындагы 3 өлеше нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай бурычларын үтәмәү Поселения башкарма комитеты житәкчесенә, прокуратура органнарына яисә башка дөүләт органнарына аны коррупциячел хокук бозуларны кылуга этәрү максатларында нинди дә булса затларның мөрәжәгать итүенә барлык очраклары турында хәбәр итү вазифай бурычларын үтәмәү аны муниципаль хезмәттән азат итүгә яки аны Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкның башка төрләренә жәлеп итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

9.15. Югарыда күрсәтелгән нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе дә авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча

өзелергә мөмкин:

- 1) муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;;
- 2) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгеләнгән муниципаль хезмэт белән бәйле чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү;;
- 3) административ жәза куллану.

9.16. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын бер тапкыр озайту бер елдан да артык рөхсәт ителми.

9.17. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасыннан азат итү муниципаль хезмэт вазыйфасыннан азат итү муниципаль хезмәткәр хезмэт итә торган авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

9.18. Муниципаль хезмәткәргә ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне куллану турында белешмәләр «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышаныч югалу сәбәпле, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмэт узган жирле үзидарә органы тарафыннан эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

10. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү

10.1. Аттестация муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасына туры килү-килмәвен билгеләү максатларында, аның һөнәри эшчәнлеге нигезендә үткәрелә.

10.2. Аттестация муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруга, муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри дәрәжәсен күтәрүгә, жирле үзидарә органнарында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә муниципаль хезмэт вазыйфаларын кыскартканда муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүгә өстенлекле хокукны билгеләүгә бәйле мәсьәләләрне хәл итүгә, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең хезмэт өчен түләү шартларын үзгәртүгә бәйле мәсьәләләрне хәл итүгә юнәлдерелгән.

10.3. Муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын бер елдан кимрәк башкаручы;
- 2) 60 яшькә житкәннәр;
- 3) йөкле хатын-кызлар;
- 4) йөклелек һәм бала табу буенча отпускта яисә бала карау буенча отпускта булган өч яше тулганчы. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк аттестацияләү мөмкин;
- 5) ашыгыч хезмэт килешүе (контракт) нигезендә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүче затлар.

10.4. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер тапкыр үткәрелә.

10.5. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү үткәрү өчен Эшкә алучы (эш бирүче) вәкиле карары буенча жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең хокукый акты чыгарыла, анда нигезләмәләр бар:

- 1) аттестация комиссиясен формалаштыру турында;
- 2) аттестация үткәрү графигын раслау турында;
- 3) аттестация комиссиясе эше өчен кирәкле документларны әзерләү турында.

10.6. Аттестация комиссиясе жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең хокукый акты белән төзелә. Күрсәтелгән акт белән аттестация комиссиясе составы, аның эш вакыты һәм тәртибе билгеләнә.

Аттестация комиссиясе составына яллаучы (эш бирүче) вәкиле яки аларга вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр (шул исәптән аттестацияләнергә тиешле

бүлекчэлэрдэн, муниципаль хезмэт вазыйфасын билэүче, муниципаль хезмэт һәм кадрлар, юридик (хокукый) бүлекчэлэрдэн, э андый бүлекчэлэр булмаган очракта, муниципаль хезмэт һәм кадрлар мәсьәлэләре бүлекчэләреннән, эшкә алуы (эш бирүче) вәкилләре һәм аларга вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр кертелә - муниципаль хезмәткәр аттестацияләнергә тиешле жирле үзидарә органы эшчәнлеген кадрлар һәм юридик (хокукый) озата бару өчен жаваплы муниципаль хезмәткәрләр, шулай ук муниципаль хезмэт белән бәйле мәсьәлэләр буенча шәхси белешмәләр күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, белем бирү һәм (яки) башка оешмалар вәкилләре кертелә. Бәйсез экспертлар саны аттестация комиссиясе эгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән бер өлешен тәшкил итәргә тиеш.

Муниципаль хезмэт вазыйфаларын билэүче муниципаль хезмәткәрләргә аттестация уздыру өчен аттестация комиссиясе составы, дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләренә куллануга бәйле рәвештә, дәүләт сере турында Россия Федерациясе законнары нигезләмәләрен исәпкә алып төзелә.

Аттестация комиссиясе составы аттестация комиссиясе тарафыннан кабул ителгән карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеге төшереп калдырылсын өчен төзелә.

Жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай вазыйфалары үзенчәлекләренә карап, берничә аттестация комиссиясе төзелергә мөмкин.

10.7. Аттестация комиссиясе рәисе, рәис урынбасары, сәркатип һәм комиссия эгъзаларыннан тора. Аттестация комиссиясенә барлык эгъзалары да карарлар кабул иткәндә тигез хокукларга ия.

10.8. Аттестацияне үткөрү графигы ел саен яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан раслана һәм аттестацияләнә торган һәр муниципаль хезмәткәрнең аттестация башланганчы бер айдан да ким булмаган вакыт аралыгында житкерелә.

10.9. Аттестация үткөрү графигында күрсәтелә:

- 1) аттестация үткәрелә торган жирле үзидарә органы, бүлекчә исеме;
- 2) аттестацияләнергә тиешле муниципаль хезмәткәрләр исемлеге;
- 3) аттестацияне үткөрү датасы, вакыты һәм урыны;
- 4) аттестация комиссиясенә тиешле жирле үзидарә органнарының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратының тиешле бүлекчәләре житәкчеләре күрсәтмәләре белән кирәкле документларны тапшыру датасы.

10.10. Аттестация башланганчы ике атнадан да соңга калмыйча аттестация комиссиясенә аттестация чорында муниципаль хезмәткәрләргә аттестацияләнергә тиешле вазыйфай бурычларның үтәлеше турында аның турыдан-туры житәкчесе тарафыннан имзаланган һәм югарыдагы житәкче тарафыннан расланган бәяләмә тапшырыла.

10.11. 10.10 пункттында каралган жавапларда муниципаль хезмәткәр турында түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

- 1) фамилиясе, исеме, атасының исеме;
- 2) аттестация уздыру вакытына муниципаль хезмэт вазыйфасын билэүче һәм әлеге вазыйфага билгеләнү датасы;
- 3) муниципаль хезмәткәр хәл итүдә (эшкәртүдә) катнашкан төп мәсьәлэләр (документлар) исемлеге;
- 4) муниципаль хезмәткәрнең һөнәри, шәхси сыйфатларын һәм һөнәри эшчәнлегенә нәтижәләрен мотивлаштырылган бәяләү.

10.12. Аттестация чорында муниципаль хезмәткәрләргә аттестацияләнергә тиешле вазыйфай бурычларны үтәү турындагы бәяләмәгә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан башкарылган йөкләмәләр һәм күрсәтелгән чор өчен аларга эзерләнгән

документлар проектлары турында белешмэләр теркәлә, алар муниципаль хезмәткәрнең һөнәри эшчәнлегенә турында еллык хисапларда торалар.

Һәр аттестация узган саен аттестация комиссиясенә муниципаль хезмәткәрнең аттестация кәгазе, алдагы аттестация күрсәткечләре белән тапшырыла.

10.13. Муниципаль хезмәт һәм жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе кадрлары мәсьәләләре буенча бүлек аттестация башланганчы биш эш көненнән дә ким булмаган вакыт эчендә һәр аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрне аттестация чорында үзләренә вазыйфай бурычларын үтәү турында тәкъдим ителгән бәяләмә белән таныштырырга тиеш. Шулай ук вакытта аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәр аттестация комиссиясенә күрсәтелгән чорда үзенә һөнәри эшчәнлегенә турында өстәмә белешмэләр, шулай ук тәкъдим ителгән чакыртып алу яисә турыдан-туры житәкченә чакыртып алу өчен үзенә ризалыгы турында гариза яки аңлатма язуы тапшырырга хокуклы.

10.14. Аттестация комиссиясе утырышына аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрне чакыру белән үткәрелә. Муниципаль хезмәткәр элекке комиссия утырышына житди сәбәпсез яисә аттестациядән баш тарткан очракта, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезендә дисциплинар жаваплылыкка тартыла, ә аттестация соңрак вакытка күчерелә.

Аттестация комиссиясе тапшырылган документларны карый, аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрнең хәбәрләрен тыңлый, ә кирәк була калса - аның муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегенә турында турыдан-туры житәкчесенекен. Аттестация объектив үткәрү максатларында аттестация аттестация үткәрү өчен аттестация комиссиясе аттестация чорында үзенә һөнәри эшчәнлегенә турында аттестация комиссиясе тарафыннан бирелгән өстәмә белешмәләренә караганнан соң комиссиянең түбәндәге утырышына аттестация күчерергә хокуклы.

10.15. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм шәхси сыйфатлары турында аның һөнәри эшчәнлегенә карата фикер алышу объектив һәм яхшы мөгаләмәдә булырга тиеш.

Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри эшчәнлегенә аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча квалификация таләпләренә туры килүен билгеләү, аның тиешле бүлекчә (жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппараты) алдына куелган бурычларны хәл итүдә катнашуы, ул башкарган эшнә катлаулылыгы, аның нәтижәлелегенә һәм нәтижәлелегенә нигезендә бәяләнә.

Шулай ук вакытта муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай инструкцияне үтәү нәтижәләре, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри белемнәре һәм эш тәҗрибәсе, муниципаль хезмәткәрләргә чикләүләренә үтәү, тыюлар булмау, муниципаль хезмәт турындагы законнарда билгеләнгән йөкләмәләренә үтәү, ә башка муниципаль хезмәткәргә карата оештыру-күрсәтмә вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрне аттестацияләгәндә шулай ук оештыру сәләте исәпкә алынырга тиеш.

10.16. Әгәр аттестация комиссиясе утырышында әгъзаларының кимендә өчтән икесе катнашса, ул тулы хокуклы дип санала.

10.17. Аттестация комиссиясе карары аттестация комиссиясе утырышында катнашучы муниципаль хезмәткәр һәм аның турыдан-туры житәкчесе булмаганда ачык тавыш бирү юлы белән аттестация комиссиясе әгъзаларының күпчелек тавышы кабул ителә. Тавышлар тигез булганда муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәтнең тиешле биләгән вазыйфасы дип таныла.

аттестация комиссиясе әгъзасы булган муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү чорына аның шушы комиссиядәге әгъзалыгы туктатып торыла.

10.18. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе тарафыннан түбәндәге карарларның берсе кабул ителә:

- 1) муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасына туры килә;
- 2) муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасына туры килә һәм билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын биләп тору өчен кадрлар резервына вазыйфаи үсеш тәртибендә кертүгә тәкъдим ителә;
- 3) квалификация күтәрү шарты белән муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасына туры килә;
- 4) муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасына туры килми.

10.19. Аттестация нәтижеләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирүгә йомгак ясаганнан соң хәбәр ителә.

Аттестация нәтижеләре 1 нче кушымта нигезендә форма буенча төзелгән муниципаль хезмәткәрнең аттестация кәгазенә кертелә.

Аттестация кәгазенә утырышта катнашкан рәис, рәис урынбасары, сәркатип һәм аттестация комиссиясе әгъзалары кул куя.

Муниципаль хезмәткәр расписка буенча аттестация кәгазе белән таныша.

Аттестацияне узган муниципаль хезмәткәрнең аттестация кәгазе һәм аттестация чорында аларның вазыйфаи бурычларын үтәү турындагы бәяләмәсе муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшендә саклана.

Аттестация комиссиясе секретаре комиссия утырышы беркетмәсен алып бара, анда аның карарын һәм тавыш бирү нәтижеләрен терки. Аттестация комиссиясе утырышы беркетмәсенә утырышта катнашкан рәис, рәис урынбасары, сәркатип һәм аттестация комиссиясе әгъзалары кул куя.

10.20. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестацияләү материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) аны үткәргәннән соң биш эш көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

10.21. Аттестация уздырганнан соң бер ай эчендә аның нәтижеләре буенча жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә хокукый акты чыгарыла яисә эшкә алу (эш бирүче) вәкиленең муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәткәргә килүе турында карары кабул ителә:

- 1) вазыйфаи үсеш тәртибендә муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән тәртиптә кадрлар резервына кертелергә тиеш;
- 2) өстәмә һөнәри белем алуга жиһәрелә;
- 3) муниципаль хезмәт вазыйфасында түбәнәя.

10.22. Муниципаль хезмәткәрнең квалификациясен күтәрүдән яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчәрүдән баш тарткан очракта, жирлек башкарма комитеты житәкчесе муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезендә муниципаль хезмәттән азат итәргә һәм аны муниципаль хезмәттән азат итәргә хокуклы.

Аттестация узганнан соң бер ай узгач, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчәрү йә аны муниципаль хезмәттән азат итү рөхсәт ителми. Муниципаль хезмәткәрнең авыру һәм ел саен түләнгән торган отпуск вакыты билгеләнгән вакытка исәпләнми.

10.23. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижеләренә Россия Федерациясе законнары нигезендә шикаять бирергә хокуклы.

11. Муниципаль хезмәт вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурс

11.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт килешүе төзелгәнчә конкурс булырга мөмкин.

11.2. Конкурс үткәрелми:

- а) билгелэнгән вакытка муниципаль хезмэт вазыйфаларын билэгәндә;
- б) ашыгыч хезмэт килешүе төзегәндә;
- в) муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең бүтән вазыйфасына билгеләп куюда, аның биләгән муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларын үтәүнең медицина бәяләмәсе нигезендә мөмкин булмаганда, ул биләгән вазыйфаны кыскарту, жирле үзидарә органын үзгәртеп кору, бетерү яисә аның структурасы үзгәргәндә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең бүтән вазыйфасына билгеләгәндә яисә аның структурасы үзгәргәндә;
- г) конкурс нигезендә формалаштырылган кадрлар резервында торучы муниципаль хезмәткәр (граждан) вазыйфасына билгеләп кую турында;
- д) муниципаль хезмэт вазыйфаларының кече төркеменә караган муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләп кую турында;
- е) муниципаль хезмәтнең аерым вазыйфаларына билгеләнгәндә, алар буенча вазыйфаи бурычларны үтәү дөүләт серен тәшкил итүче белешмәләрне куллануга бәйле.

11.3. Муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурс (алга таба - конкурс) гражданнарның муниципаль хезмәткә тигез үтеп керү хокукын, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең конкурс нигезендә вазыйфаи үсеш хокукын тәмин итә.

11.4. Конкурс авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе карары буенча муниципаль хезмэт вазыйфасы (муниципаль хезмәткә билгеләнмәгән) булганда игълан ителә.

11.5. Конкурс муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга кандидатларның һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмэт вазыйфасына квалификация таләпләренә туры килүен бәяләүдән гыйбарәт.

11.6. Конкурста катнашу хокукына 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дөүләт телен белүче һәм муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган Россия Федерациясе гражданны ия.

Муниципаль хезмәткәр конкурсны уздыру чорында аның нинди вазыйфа биләвенә карамастан, конкурста гомуми нигезләрдә катнашырга хокуклы.

11.7. Конкурсны уздыру һәм конкурста катнашу өчен документларны кабул итү турындагы хәбәр, шулай ук муниципаль хезмәткәрләр белән хезмэт килешүе проекты конкурс үткәрү көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарыла.

11.8. Конкурста катнашу өчен документлар кабул итү турындагы хәбәрдә конкурсны уздыру датасы, вакыты һәм урыны, муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы исеме; шушы вазыйфаны биләүгә дөгъва кылучыга куела торган таләпләр; документларны кабул итү урыны һәм вакыты; әлеге Нигезләмәнең 11.9 пункты нигезендә тапшырылырга тиешле документлар исемлеге; күрсәтелгән документлар кабул ителә торган срок, шулай ук конкурс турында тулы мәгълүмат чыганагы (телефон, факс) турында белешмәләр күрсәтелә.

11.9. Конкурста катнашырга теләк белдергән Россия Федерациясе гражданы конкурс комиссиясенә түбәндәгеләрне тапшыра:

- а) конкурс комиссиясе рәйсе исеменә шәхси гариза;
- б) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән форма буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны;
- в) паспорт яисә аны алыштыручы документ күчәрмәсен (тиешле документ конкурстка килгәч шәхсэн күрсәтелә);
- г) кирәкле һөнәри белем бирүне, эш һәм квалификация стажын раслый торган документлар;

- хезмэт кенэгәсен һәм (яисә) хезмэт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләрне, хезмэт шартнамәсе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

- һөнәри белем турында документларның күчермәләре, шулай ук гражданның өстәмә һөнәри белем турында, гыйльми дәрәжә бирү турында, гыйльми исем бирү турында, эш (хезмэт) урыны буенча нотариаль яисә кадрлар хезмәтләре тарафыннан таныкланган документларның күчермәләре;

д) гражданның муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан дәүләт граждан хезмәткәрләре өчен билгеләнгән рәвештә мондый авырулар исемлегендә каралган авыруы булмау турында медицина учреждениесе бәяләмәсе;

е) гамәлдәге законнарда каралган башка документлар.

11.10. Вакантлы вазыйфаны биләүгә конкурста катнашучы теләсә кайсы вакытта үз гаризасын кире алырга хокуклы.

11.11. Тәкъдим ителгән документларны кабул итү һәм тикшерү конкурс комиссиясә секретаре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

11.12. Граждан (муниципаль хезмәткәр) конкурста катнашуга муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына квалификация таләпләренә туры килмәвә белән бәйле рәвештә, шулай ук муниципаль хезмәткә керү һәм аны узу өчен муниципаль хезмэт турындагы законнарда билгеләнгән чикләүләргә бәйле рәвештә рөхсәт ителми.

11.13. Әлеге Нигезләмәнең 11.9 пунктында күрсәтелгән документлар массакуләм мәгълүмат чараларында аларны кабул итү турында хәбәр басылып чыккан көннән соң 20 көн эчендә конкурс комиссиясенә тапшырыла.

Документларны вакытында тапшырмау һәм (яисә) аларны житди сәбәпләрсез тулы күләмдә тапшырмау гражданга аларны кабул итүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

Документларны вакытында тапшырмаганда, аларны конкурс комиссиясә рәисе карары белән житди сәбәп аркасында тулысынча тапшырмаганда, аларны кабул итү сроклары күчереләргә мөмкин.

11.14. Конкурста катнашуга кертелмәгән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучы әлеге карарга Россия Федерациясә законнары нигезендә шикаять белдерәргә хокуклы.

11.15. Конкурс комиссиясә рәисе конкурсның киләсе этабына 20 көннән дә соңга калмыйча аны конкурста катнашуга кертелгән гражданның (муниципаль хезмәткәрләргә) үткәрү көне, урыны һәм вакыты турындагы хәбәрләренә (алга таба - кандидатлар) жибәрә.

Конкурс уздырганга кандидатларга Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә хокуклар тигезлеге гарантияләнә.

11.16. Муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү өчен жирлекнең башкарма комитеты житәкчесә күрсәтмәсә белән конкурс комиссиясә төзелә. Конкурс комиссиясә вәкаләтләре аттестация комиссиясенә йөкләнергә мөмкин. Конкурс комиссиясә составы, аның эш вакыты һәм тәртибе, шулай ук конкурсны уздыру методикасы муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

11.17. Конкурс комиссиясә рәисе, рәис урынбасары, секретаре, комиссия әгъзалары составында төзелә һәм 9 кешедән тора.

Конкурс комиссиясә рәисе конкурс комиссиясә эшчәнлегенә житәкчеләк итә һәм аның эшен оештыра.

Конкурс комиссиясә секретаре конкурс комиссиясә утырышларына материаллар әзерләүне тәмин итә, утырышны чакыру турында конкурс комиссиясә әгъзаларына

хэбэр итэ, комиссия эгъзаларына көн тэртибе турында хэбэр итэ, гаризаларны, документларны кабул итэ һәм терки, конкурс комиссиясе карарлары проектларын эзерли, кандидатларга конкурс үткөрү нәтижэләре турында хэбэр итүне тәмин итэ, конкурс комиссиясе рәисе кушуы буенча башка функцияләр башкара.

Конкурс комиссиясенең чагыштырма составы биш кешедән дә ким була алмый. Конкурс комиссиясенең чагыштырма составы биш кешедән дә ким була алмый. Конкурс комиссиясе эшенә бәйсез экспертлар жәлеп ителергә мөмкин. Кандидатларның һөнәри сыйфатлары экспертлары тарафыннан бәяләү конкурс нәтижэләре турында карар чыгарганда муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә исәпкә алына.

11.18. Конкурс уздырган конкурс комиссиясе кандидатларны алар тапшырган мәгариф, муниципаль, граждан яисә башка дәүләт хезмәте узу, башка хезмәт эшчәнлеген башкару турындагы документлар нигезендә бәяли.

Кандидатларның һөнәри һәм шәхси сыйфатларын бәяләгәндә конкурс комиссиясе муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына һәм бу вазифа буенча вазифа инструкциясенең башка нигезләмәләренә тиешле квалификация таләпләреннән чыгып эш итә.

Конкурс документлар конкурсы формасында үткәрелергә мөмкин.

Конкурс комиссиясе конкурста катнашучыларны белем алу, муниципаль хезмәт узу һәм башка хезмәт эшчәнлеге турында документлар нигезендә, шулай ук рекомендацияләр нигезендә бәяли.

11.19. Конкурс комиссиясе утырышы кимендә өч кандидат булганда үткәрелә.

Конкурс комиссиясе утырышы, составның яртысыннан да ким булмаган өлеше булса, хокуклы дип санала. Конкурс комиссиясе карарлары утырышта катнашучы эгъзаларының ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавышлар тигез булганда конкурс комиссиясе рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

11.20. Конкурс комиссиясе карары кандидатның булмавында кабул ителә һәм аны муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына билгеләү яисә бу вазыйфага билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

11.21. Конкурс комиссиясенең тавыш бирү нәтижэләре утырышта катнашкан рәис, рәис урынбасары, сәркатип һәм комиссия эгъзалары тарафыннан имзаланган карар белән рәсмиләштерелә.

11.22. Конкурс нәтижэләре буенча авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасына конкурста жиңүченә билгеләү турында боерыгы чыгарыла һәм конкурста жиңүче белән хезмәт килешүе төзелә.

11.23. Конкурста катнашкан кандидатларга конкурс нәтижэләре турында язма рәвештә аның тәмамланганнан соң бер ай эчендә хэбэр ителә.

11.24. Конкурста катнашуга кертелмәгән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә дэгъва итүчеләрнең һәм конкурста катнашкан кандидатларның документлары аларга конкурс тәмамланганнан соң өч ел эчендә язма гариза буенча кире кайтарылырга мөмкин. Әлеге вакыт чыкканчы документлар архивта саклана.

11.25. Конкурста катнашу (конкурс үткөрү урынына бару һәм кире кайту, торак урыны наемга алу, Яшәү, элемент чаралары хезмәтеннән файдалану һ.б.) белән бәйлә чыгымнар кандидатлар тарафыннан үз акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

11.26. Кандидат конкурс комиссиясе карарына Россия Федерациясе законнары нигезендә шикаять бирергә хокуклы.

12. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфа инструкциясе

12.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегә жирлек башкарма комитеты эш бирүчесе яисә вәкаләтле муниципаль хокукый акт белән башка вазыйфай зат тарафыннан раслана торган вазыйфа инструкциясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясенә түбәндәгеләр керә:

1) вазыйфай бурычларны башкару өчен кирәкле һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше, белем һәм күнекмәләр буенча эш стажына, шулай ук белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата - яллаучы (эш бирүче) вәкиленең муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләү өчен белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләренә туры килү таләп ителүе турында карары булганда;

2) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен анда биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасының бурычлары һәм функциональ үзенчәлекләре белән билгеләнүче акт нигезендә вазыйфай бурычлары, хокуклары һәм җаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәрнең билгеле бер карарларны мөстәкыйль кабул итәргә хокукы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлегә;

4) муниципаль хезмәткәрнең норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү һәм башка карарлар проектларын эзерләгәндә катнашырга хокукы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлегә;

5) муниципаль хезмәтнең биләгән муниципаль вазыйфасы буенча карарлар проектларын эзерләү, карау, килештерү һәм кабул итү вакытлары һәм процедуралары;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын шул ук башкарма комитетта муниципаль хезмәткәрләр, башка жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән үтәүгә бәйле рәвештә хезмәт хезмәттәшлегә процедурасы.

12.3. Вазыйфай инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы муниципаль вазыйфасын биләүгә, аттестацияләүгә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштыруга конкурс уздырганда исәпкә алына.

12.4. Муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай инструкцияне үтәү нәтиҗәләре кадрлар резервына керткәндә, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләгәндә һәм бүләкләү уздырганда һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

13. Эш (хезмәт) вакыты. Муниципаль хезмәткәрнең ялы

13.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә җайга салына.

13.2. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап, еллык отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

13.3. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле ялы төп түләүле отпусктан һәм өстәмә түләүле отпусктан тора.

муниципаль хезмәт вазыйфаларын башка төркемнәр биләүче муниципаль хезмәткәрләргә дәвамлылыгы 30 календарь көнгә тигез еллык төп түләүле отпуск бирелә.

13.5. Еллык өстәмә түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен (10 календарь көннән дә артык түгел), шулай ук федераль һәм республика законнарында каралган очрактарда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпуск дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләнә. Нормага салынмаган эш көне өчен еллык өстәмә түләүле ял, шулай ук Федераль законда каралган башка

очрақларда ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпуск ел саен бирелә торган төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен ел саен өстәмә түләүле отпускның әлеге өлешендә каралган гомуми озынлығыннан тыш бирелә.

Хезмәт көне нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә өч календарь көн дәвамында нормага салынмаган хезмәт көне өчен ел саен өстәмә түләүле отпуск бирелә

13.6. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча ел саен түләү торган отпуск өлешләр буенча бирелергә мөмкин, шул ук вакытта ялның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә бүтән озынлыктагы отпускларның бер өлеше бирелергә мөмкин.

13.7. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе карары белән, акчалата эчтәлекне саклап калмыйча, бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

13.8. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очрақларда акчалата эчтәлекне саклап калмыйча ял бирелә.

14. Муниципаль хезмәткәр хезмәтенә түләү

14.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата кереме муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи окладынан, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән тора.

14.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
 2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
 3) түләү тәртибе муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алып, яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр.;

4) айлык акчалата бүләкләү;

5) класс чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;

7) матди ярдәм.

14.3. Вазыйфаи окладның күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

15. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

15.1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

1) вазыйфаи бурычларын вазыйфаи инструкция нигезендә үтәүне тәэмин итә торган эш шартлары;

2) акчалата эчтәлекне үз вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләү торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыккач та, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшлэгән өчен һәм инвалидлык белән бәйле рәвештә пенсия белән тәэмин итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның үлеменә бәйле

рәвештә килеп туган очракта пенсия белән тәэмин итү;

6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү очрагына, аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәт узган чорда яисә аның туктатылганнан соң, әмма аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә килеп туган авыру яисә эшкә яраклылык югалу очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау. б) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү очрагына, аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәт узган чорда яисә аның туктатылганнан соң, әмма аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә килеп туган авыру яисә эшкә яраклылык югалу очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

15.2. Жирлекнең башкарма комитеты юкка чыгуга, яисә авыл жирлеге башкарма комитеты хезмәткәрләренең штаты кыскаруга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт килешүе өзәлгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешманы бетерүгә яки оешма хезмәткәрләренең штаты кыскаруга бәйле рәвештә эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

15.3. Жирлек уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

16. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү

Жирлек башкарма комитетында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләр тулы күләмдә Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән пенсия белән тәэмин итү өлкәсендә хокукларга ия булалар.

17. Муниципаль хезмәт стажы. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү һәм билгеләү тәртибе

1. Муниципаль хезмәт стажына (гомуми озынлыкка) кертелә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфалары;

2) муниципаль вазыйфалар;

3) Россия Федерациясә дәүләт вазыйфалары һәм Россия Федерациясә субъектларының дәүләт вазыйфалары;

4) дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары, хәрби вазыйфалар һәм федераль дәүләт хезмәтенен башка төрләре вазыйфалары;

5) федераль законнар нигезендә башка вазыйфалар.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган еллар эшлөгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Россия Федерациясә субъектлары законнарында һәм муниципаль берәмлекләр уставларында каралган башка гарантияләр билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорларынан тыш, «Россия Федерациясә дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ

номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына керә торган (исәпләнә торган) вазыйфалар биләү чорлары да кертелә (исәпләнә)..

3. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрләргә әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорларыннан тыш, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә башка чорлар кертелә (исәпләнә).

4. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару тәртибе муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

18. Кадрлар эше

18.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз эченә ала:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын урнаштыру өчен кадрлар составын формалаштыру;

2) муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезләмәләрен тормышка ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм әлеге тәкъдимнәренә жирлек башкарма комитетына кертү турында тәкъдимнәр әзерләү;

3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт килешүе (контракт) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүдән азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукий актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү.;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәтне узу чорында хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләренә мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Пенсия фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен тапшыру;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алып бару;

6) жирлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;

8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;

9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;

10) Кадрлар резервы белән эшне оештыру һәм аны нәтижәле куллану;

11) граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырыла торган персонал мәгълүматларның һәм башка белешмәләренң дөрөсләгән тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләргә билгеләнгән формадагы рөхсәтне рәсмиләштерү;

12) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чиклүүләрнең үтәлешен тикшерүне оештыру;

13) муниципаль хезмәткәрләргә хокукий һәм башка мәсьәләләр буенча консультация бирү;

14) хезмәт законнары һәм муниципаль хезмәт турындагы законнар белән билгеләнә торган кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

18.2. Муниципаль хезмэт өчен кадрларны шартнамә нигезендә эзерләү.

1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын төзү максатларында жирле үзидарә органнары, мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, муниципаль хезмэт өчен гражданны шартнамә нигезендә эзерләүне оештырырга мөмкин.

2. Муниципаль хезмәтне алга таба узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында шартнамә (алга таба - максатчан уку турында шартнамә) жирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм уку тәмамланганнан соң билгеләнгән вакыт эчендә гражданның күрсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмэт узу буенча йөкләмәсен күздә тоту.

3. Максатчан уку турында шартнамә төзү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Конкурс жирле үзидарә органы тарафыннан игълан ителә һәм жирле үзидарә органында төзелә торган конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

5. Конкурс комиссиясе составына эшкә алучының (эш бирүче) һәм (яисә) аның тарафыннан вәкаләт бирелгән муниципаль хезмәткәрләр (шул исәптән муниципаль хезмэт һәм кадрлар, юридик (хокукий) бүлекчә мәсьәләләре буенча бүлекчәдән, ә мондый бүлекчәләр булмаган очракта - муниципаль хезмәткәрләр, жирле үзидарә органы эшчәнлеген кадрлар һәм юридик (хокукий) өчен җаваплы булган муниципаль хезмәткәрләр керә, анда гражданин максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә муниципаль хезмәтне үтәргә тиеш була), шулай ук муниципаль хезмэт белән бәйлә мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында персонал күрсәткечләрен күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкилләре керә. Бәйсез экспертлар саны конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкит итәргә тиеш.

6. Конкурс комиссиясе составы конкурс комиссиясе кабул итә торган карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген юкка чыгарырлык итеп төзелә.

7. Конкурс комиссиясе комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре һәм әгъзаларыннан тора.

8. Максатчан уку турында шартнамә төзүгә конкурс үткәрү турындагы мәгълүмат муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару гамәлгә ашырыла торган басма массакуләм мәгълүмат чарасында басылып чыгарга һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә жирле үзидарә органының рәсми сайтында күрсәтелгән конкурсны уздыру датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

9. Конкурс үткәрү турында 18.2 пунктның 8 пунктчасында каралган мәгълүматта, уку тәмамланганнан соң гражданны биләргә тиешле муниципаль хезмэт вазыйфалары төркемнәре; шушы вазыйфаларга квалификация таләпләре; әлеге Нигезләмәнең 18.2 пунктның 11 пунктчасы нигезендә конкурстка тапшырыла торган документлар исемлеге, аларны кабул итү урыны һәм вакыты; күрсәтелгән документлар кабул ителә торган вакыт; конкурсны уздыру датасы, урыны һәм тәртибе; максатчан уку турында шартнамә төзүгә кандидатларны бәяләү һәм сайлап алу өчен кулланыла торган конкурс процедуралары; язма бирем темасы (конкурс комиссиясе тарафыннан кулланыла торган конкурс процедураларының берсе язма бирем булса) күрсәтелә, шулай ук мәгълүмат материалларында булырга мөмкин.

10. Максатчан уку турында шартнамә төзүгә конкурста Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчалары исәбеннән беренче тапкыр урта һөнәри яисә югары белем алучы гражданны

катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән конкурста катнашучы граждан муниципаль хезмәткә кергән вакытка, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 18.2 пунктындагы 34 пунктчасында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

11. Конкурста катнашырга теләк белдергән граждан жирле үзидарә органына тәкъдим итә:

1) шәхси гариза;

2) үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны, фото кушымтасы белән, жирле үзидарә органына муниципаль хезмәткә керүче гражданны бирү өчен, федераль законнар нигезендә расланган форма буенча, жирле үзидарә органнарына тапшыру өчен, фото кушымтасы белән;

3) паспорт күчәрмәсе (паспорт конкурска килгәч шәхсэн тапшырыла);

4) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр һәм (яисә) хезмәт кенәгәсенең күчәрмәсе яисә гражданның хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген раслый торган башка документлар (хезмәт (хезмәт) эшчәнлеге моңарчы башкарылмаган очраклардан тыш)

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезендә граждандә муниципаль хезмәткә керүгә һәм аны узуга комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

6) гражданның Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчалары исәбеннән беренче тапкыр урта һөнәри яисә югары белемне көндөзгә уку рәвешендә алуын раслый торган, шулай ук үзләштерә торган уку-укыту программасы турында (һөнәрнең, белгечлекнең исемен яисә эзерлек юнәлешен күрсәтеп), уку планы нигезендә гражданның арадаш аттестацияләр узу нәтижәләре турында, мәгариф оешмасының уставында һәм эчке тәртип кагыйдәләрендә каралган бурычларын үтәү турында мәгълүмат булган мәгариф оешмасы белешмәсен;

7) язма бирем (конкурс комиссиясе тарафыннан кулланыла торган конкурс процедураларының берсе язма бирем булса).

12. Жирле үзидарә органы житәкчәсе карары буенча әлеге бүлекнең 11 пункты нигезендә граждан тарафыннан тапшырылган документларга кертелгән шәхси мәгълүматларның һәм башка белешмәләрнең дөрөсләгән һәм тулылыгын тикшерү гамәлгә ашырыла.

13. Дәгъвачыларны бәяләү һәм сайлап алу үткәрелә торган Конкурс комиссиясе утырышы әлеге бүлекнең 11 пунктында күрсәтелгән документларны кабул итү тәмамланганнан соң 14 календарь көннән дә соңга калмыйча уздырыла.

Конкурс комиссиясе утырышы урыны, датасы һәм вакыты турында конкурс комиссиясе секретаре тарафыннан мондый утырыш уздырылган көнгә кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә. Конкурс комиссиясе утырышын конкурс комиссиясе рәисе үткәрә, ә аның булмаганда - конкурс комиссиясе рәисе урынбасары.

14. Конкурс комиссиясе утырышы, әгәр анда аның эгъзаларының гомуми саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, хокуклы дип санала.

15. Конкурс комиссиясе карарлары ачык тавыш бирү юлы белән конкурс комиссиясе утырышында катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булган очракта, конкурс комиссиясе утырышында рәислек итүче тавыш биргән карар кабул ителгән дип санала.

16. Конкурс комиссиясе дәгъвачыларны әлеге бүлекнең 11 пунктындагы 1-6 пунктчаларында күрсәтелгән документлар нигезендә, шулай ук конкурс процедуралары нәтижәләре буенча бәяли. Жирле үзидарә органы карары буенча конкурс процедуралары индивидуаль әңгәмә, тест һәм (яки) язма биремне күздә тотта.

17. Шәхси әңгәмә претендент белән булачак һөнәри хезмәт эшчәнлегенә кагылышлы тема буенча ирекле әңгәмә формасында үткәрелә, аның барышында претендент претендентның теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү максатыннан конкурс комиссиясе әгъзаларының сорауларына җавап бирә.

18. Претендентның теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү түбәндәге критерийлар буенча башкарыла:

- 1) теоретик белем дәрәжәсе;
- 2) җавапның логик төзелеше;
- 3) белемлелек һәм сөйләм культурасы;
- 4) мәгариф оешмасында претендентның өлгереш дәрәжәсе, фәнни публикацияләр булу, фәнни конференцияләрдә, олимпиадаларда һәм мәгариф оешмалары үткәрә торган башка чараларда катнашу;
- 5) булу, һөнәри мотивация;
- 6) жирле үзидарә органнарында практика узу.

19. Индивидуаль әңгәмә нәтижеләре конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бәяләнә:

- 1) әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә булса, теманың эчтәлеген тулы күләмдә ачып җибәрсә;
- 2) ике баллга, әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә булса, теманың эчтәлеген тулы күләмдә ачкан, әмма төгәлсезлекләр һәм кечкенә хаталар җибәргән;
- 3) бер баллга, әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә, ләкин теманың эчтәлеген тулы күләмдә ачмаган булса, төгәлсезлекләр һәм хаталар җибәргән;
- 4) ноль баллга, әгәр дәгъвачы теманың эчтәлеген ачмаган булса, шактый төгәлсезлекләр һәм хаталар җибәрсә.

20. Шәхси әңгәмә нәтижеләре буенча дәгъвачыга утырышта катнашучы барлык конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бирелгән баллар бергә кушыла.

21. Дәгъвачыларны тестлаштыру жирле үзидарә органы тарафыннан төзелә торган теоретик мәсьәләләр исемлегенә нигезендә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, жирле үзидарә, муниципаль хезмәт, коррупциягә каршы тору өлкәсендәге Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен белүгә, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлегенә өлкәсенә караган мәсьәләләргә белүгә, анда гражданин максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә муниципаль хезмәтне үтәргә тиеш була.

22. Тест нәтижеләрен бәяләү конкурс комиссиясе тарафыннан тест сорауларына дәгъвачы тарафыннан дәрәжә җаваплар саныннан чыгып гамәлгә ашырыла.

23. Тест нәтижеләре буенча дәгъвачыларга конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) тест сорауларының 86 - 100 процентына дәрәжә җаваплар бирелгән булса, биш балл;
- 2) тест сорауларының 70 - 85 процентка дәрәжә җаваплар бирелгән булса, дүрт балл;
- 3) тест сорауларының 51 - 69 процентка дәрәжә җаваплар бирелсә, өч балл;
- 4) тест сорауларының 35 - 50 процентына дәрәжә җаваплар бирелсә, ике балл;
- 5) тест сорауларының 20 - 34 процентына дәрәжә җаваплар бирелсә, бер балл;
- 6) тест сорауларының 20 процентыннан да кимрәк дәрәжә җаваплар бирелсә, баллар ноль.

24. Язма бирем конкурс комиссиясе тарафыннан билгеләнгән һәм конкурс үткәрү турындагы мәгълүматта күрсәтелгән тема буенча дәгъвачы тарафыннан әзерләнә.

25. Язма бирем темасы Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы

законнарының жирле үзидарэ, муниципаль хезмэт, коррупциягэ каршы тору өлкэсендэге нигезлэмэлэрен дэгъвачы буларак белүне, шулай ук жирле үзидарэ органының максатчан уку турындагы шартнамэ нигезендэ граждан муниципаль хезмэтне үтэргэ тиеш булган эшчэнлек өлкэсенэ кагылышлы мäsьсэлэлэрне белүне ачыклау өчен сайлап алына.

26. Язма биремне бэялэү критерийлары - бирелгэн теманы ачу тулылыгы, бэян итүнең грамоталылыгы, язма сөйлэм осталыгы.

27. Язма бирем конкурс комиссиясе эгъзалары тарафыннан бэялэнэ:

1) өч баллга, эгэр дэгъвачы эзлекле булса, язма бирем темасының эчтэлеген тулы күлэмдэ ачып жибэрсэ;

2) ике баллга, эгэр дэгъвачы эзлекле рэвештэ булса, язма бирем темасының эчтэлеген тулы күлэмдэ ачкан, эмма төгэлсезлеклэр һәм кечкенэ хаталар жибэрсэ;

3) бер баллга, эгэр дэгъвачы эзлекле рэвештэ, лэкин язма бирем темасының эчтэлеген тулы күлэмдэ ачмаган булса, төгэлсезлеклэр һәм хаталар жибэрелсэ;

4) ноль баллга, эгэр дэгъвачы язма бирем темасының эчтэлеген ачмаса,.

28. Язма биремне бэялэү нэтижэлэре буенча дэгъвачыга конкурс комиссиясе эгъзалары тарафыннан бирелгэн баллар кушып бирелэ.

29. Конкурста жиңүче дип конкурс кысаларында кулланыла торган конкурс процедуралары йомгаклары буенча иң күп балл жыйган дэгъвачы санала.

30. Конкурс комиссиясенэң тавыш бирү нэтижэлэре беркетмэ белэн рэсмилэштерелэ, аңа конкурс комиссиясе утырышында рэислек итүче һәм конкурс комиссиясе секретаре имза сала.

31. Конкурста жиңүчене билгелэү турында конкурс комиссиясе карары жирле үзидарэ органы тарафыннан конкурста жиңгэн дэгъвачы белэн максатчан уку турында шартнамэ төзү өчен нигез була.

32. Конкурста катнашкан гражданнырга конкурс тэмамланган көннэн алып бер ай эчендэ аның нэтижэлэре турында язма рэвештэ хэбэр ителэ.

33. Конкурста катнашуга бэйле чыгымнар (конкурс үткэрү урынына бару һәм кире кайту, торак урынны наемга алу, яшэү, элемтэ чаралары хезмэт күрсэтүлэреннэн файдалану һәм башкалар) гражданныр тарафыннан үз акчалары исэбеннэн гамэлгэ ашырыла.

34. Максатчан уку тэмамланганнан соң муниципаль хезмэтне мәжбүри узу срогы максатчан уку турындагы шартнамэ белэн билгелэнэ. Күрсэтелгэн срок максатчан уку турындагы шартнамэ нигезендэ гражданныга социаль ярдэм чаралары күрсэткэн сроктан ким була алмый, эмма ул биш елдан да артмаска тиеш.

35. Максатчан уку турында шартнамэ якларының йөклэмэлэре һәм жаваплылыгы максатчан уку турындагы шартнамэдэ Россия Федерациясе законнары нигезендэ билгелэнэ.

36. Максатчан уку турында шартнамэ граждан белэн бер тапкыр төзелергэ мөмкин.

37. Максатчан уку турында шартнамэдэ каралган чыгымнарны финанс белэн тээмин итү жирле бюджет акчалары исэбеннэн гамэлгэ ашырыла.

19. Муниципаль хезмэтгэ кадрлар резервы

19.1. Кадрлар резервын формалаштыруның һәм аның белэн эшлэүнең төп принциплары:

- муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын билэү өчен кадрлар резервына кертү ирекле;

- муниципаль хезмэткэрлэрнең (гражданнырның) һөнэри сыйфатларын, аларның хезмэт эшчэнлеге нэтижэлэрен бэялэүнең объективлыгы;

- муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә һөнәри үсешә өчен шартлар тудыру;

- кадрлар резервына керткәндә муниципаль хезмәткәрләрнең һәм башка гражданның хокукларының тигезлеген үтәү һәм аларны һөнәри тормышка ашыру;

Муниципаль хезмәтнең һәр вазыйфасына кадрлар резервына берничә кандидатура кертелә ала.

19.2. Кадрлар резервына Россия Федерациясе гражданны, муниципаль хезмәт вазыйфаларына кертелмәгән һәм жирле үзидарә органны эшчәнлеген техник тәмин итүне гамәлгә ашыручы вазыйфаларны биләүче затлар, шулай ук муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар кертелергә мөмкин.

19.3. Муниципаль хезмәткәрне (гражданны) кадрлар резервына кертү урыннар өчен үткәрелә:

1) муниципаль хезмәт узучы муниципаль органда муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи үсешә тәртибендә муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы;

2) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи үсешә тәртибендә башка жирле үзидарә органында муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы;

3) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасы - муниципаль хезмәткә беренчә тапкыр керүче гражданны өчен.

19.4. Кадрлар резервына кертү муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижеләре буенча аттестация комиссиясе тәкъдимнәрен исәпкә алып башкарылырга мөмкин.

19.5. Кадрлар резервы жирлек башкарма комитетында муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү өчен жирлек башлыгы тарафыннан раслана.

19.6. Муниципаль хезмәткәрне (гражданны) кадрлар резервына кертү жирлек башкарма комитеты житәкчесә күрсәтмәсә белән рәсмиләштерелә.

19.7. Кадрлар резервы исемлегә муниципаль хезмәт вазыйфалары төркемнәре буенча төзелә. (Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы).

19.8. Кадрлар резервына кертелгән муниципаль хезмәткәр (гражданны) өчен билгеләнгән формадагы объектив белешмә рәсмиләштерелә.

19.9. Муниципаль хезмәтнең конкрет вазыйфасын биләү өчен кадрлар резервына кертелгән затларны муниципаль хезмәт вазыйфасына кабул итү (күчерү), әлегә вазыйфа буенча муниципаль хезмәт вакансиясә булган очракта, жирлекнең башкарма комитеты житәкчесә тарафыннан гамәлгә ашырыла.

19.10. Муниципаль хезмәткәр (гражданны) кадрлар резервы исемлегеннән төшереп калдырыла:

- вазыйфаи үсеш тәртибендә муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасына билгеләү;

- муниципаль хезмәттә булуның иң чик яшенә ирешү;

муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфасын кыскарту;

- гражданның муниципаль хезмәткә яки муниципаль хезмәт узуга комачаулаучы хәлләрне ачыклау һәм (яки) ачыклау .

Кадрлар резервыннан чыгару турында карар жирлек башкарма комитеты житәкчесә күрсәтмәсә белән рәсмиләштерелә.

19.11. Кадрлар резервы белән эшне оештыру өчен жирлекнең башкарма комитеты житәкчесә гамәлдәгә законнар нигезендә җаваплы.

20. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри әзерлегә һәм өстәмә һөнәри белем алу

20.1. Муниципаль хезмәткәрләрне һөнәри яңадан әзерләү муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан һөнәри хезмәт эшчәнлегенә яңа төрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле өстәмә белем һәм күнекмәләр алуны күздә тоту.

Муниципаль хезмәткәрләрне һөнәри яңадан эзерләү муниципаль хезмәткәрләрнең белемнәрен камилләштерү яисә һөнәри эшчәнлекнең яңа төрен үтәү, өстәмә квалификация алу максатында алар тарафыннан өстәмә белем алу максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль хезмәткәрләрнең яңадан һөнәри эзерлек узу зарурлығы жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

20.2. Муниципаль хезмәткәрләрнең өстәмә һөнәри белем алуы һөнәри белем булган муниципаль хезмәткәрләрнең белемнәрен яңартудан һәм күнекмәләрен камилләштерүдән гыйбарәт, аларның квалификациясе дәрәжәсенә карата таләпләрнең артуына һәм аларның һөнәри бурычларны хәл итүнең яңа ысулларын үзләштерү зарурлығына бәйле.

Өстәмә һөнәри белем алу муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри эшчәнлегенә конкрет мәсьәләләрендә (тематик һәм проблемалы конференцияләр һәм семинарлар) актуаль үзгәрешләр үзләштерү, тиешле һөнәри хезмәт эшчәнлегә өлкәсендә билгеләнгән мәсьәләләр буенча муниципаль хезмәткәрләрнең белемнәрен комплекслы яңарту максатларында гамәлгә ашырыла.

Өстәмә һөнәри белем алу авыл жирлегә карары белән расланган квалификация күтәрү программалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

20.3. Муниципаль хезмәткәрләрне һөнәри яктан өстәмә эзерләү һәм өстәмә һөнәри белем алу махсулаштырылган уку йортларында гамәлгә ашырыла.

20.4. Муниципаль хезмәткәрләрне һөнәри яңадан эзерләүгә һәм өстәмә һөнәри белем алуга бәйле жирлек башкарма комитетының чыгымнары жирле бюджет акчалары исәбеннән башкарыла.

21. Хезмәт мәгълүматы белән эш итү тәртибе

21.1. Хезмәт мәгълүматына эшчәнлек, хезмәт кирәк-яраклары белән таратыла торган чикләүләр турында яшерен мәгълүмат керә.

21.2. Алар булырга мөмкин кертелгән хезмәт мәгълүмат:

муниципаль органнарның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләрнең хокукый статусын билгеләүче закон актлары;

гадәттән тыш хәлләр, куркыныч табигать күренешләре һәм процесслар турында белешмәләр, экологик, гидрометеорология, гидрогеологик, демографик, санитар-эпидемиологик һәм башка мәгълүмат, торақ пунктларның, гражданның һәм тулаем халыкның имин яшәешен тәмин итү өчен кирәк булган мәгълүмат, шулай ук житештерү объектлары;

жирлекнең башкарма комитеты структурасын тасвирлау, аның функцияләре, эшчәнлек юнәлешләре һәм формалары, шулай ук аның адресы;

гаризаларны карау һәм хәл итү тәртибе, шулай ук гражданның һәм юридик затларның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе;

билгеләнгән тәртиптә карап тикшерелгән гражданның һәм юридик затларның гаризалары һәм мөрәжәгатьләре буенча карарлар;

бюджет үтәлеше һәм башка дөүләт ресурсларыннан файдалану, икътисад торышы һәм халыкның ихтыяжлары турында белешмәләр.

21.3. Тиешле вазыйфаи затның санкциясеннән башка хезмәт мәгълүматы игълан ителергә (таратылырга) тиеш түгел.

21.4. Хезмәт мәгълүматын тараткан, шулай ук мондый мәгълүмат булган документлар белән эш итү тәртибен бозган өчен муниципаль хезмәткәр дисциплинар яки законнарда каралган башка жаваплылыкка тартылырга мөмкин.

21.5. Авыл жирлегә башкарма комитетын бетергән очракта, хезмәт

мәгълүматыннан алга таба файдалану турында карарны ликвидация комиссиясе кабул итә.

21.6. Документлар, эшләр югалу, яки бу мәгълүматны тарату фактлары турында жирлек башкарма комитеты житәкчесе билгеле була һәм югалу яки белдерү шартларын тикшерү өчен комиссия билгеләнә. Тикшерү нәтижәләре комиссия билгеләгән житәкчегә житкерелә.

22. Муниципаль хезмәткәрнең җаваплылыгы

22.1. Муниципаль хезмәткәрләргә аның гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен жирлек башкарма комитеты житәкчесе түбәндәге дисциплинар жәза кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә;
- 3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

22.2. Дисциплинар жинаяткә юл куйган муниципаль хезмәткәр, аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәләне хәл итүгә кадәр, акчалата эчтәлеген саклап, вазыйфай бурычларны үтәүдән читләштереләргә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфай бурычларны үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

22.3. Муниципаль хезмәткәргә эшкә алу (эш бирүче) вәкиленә, прокуратура органнарына яки башка дәрәҗә органнарына коррупцион хокук бозулар кылуга тарту максатларында мөрәҗәгать итүнең барлык очраklары турында хәбәр итү вазыйфай (хезмәт) бурычын үтәмәү аны муниципаль хезмәттән азат итүгә яки Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкның башка төрләренә жәлеп итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

22.4 Дисциплинар түләтүләргә куллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган очраklардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

22.5 Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән исемлеккә кертелгән исемлекне, үз керемнәренә, мөлкәтенә һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләренә белешмәләрен һәм хатынын (ирен) һәм балигь булмаган балаларын керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә тапшырма муниципаль хезмәткәрне законнар нигезендә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, аны дисциплинар җаваплылыкның башка төрләренә жәлеп итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

22.6. Муниципаль хезмәткәрләргә чикләүләргә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен әлегә Нигезләмәнең 22 статьясында каралган жәзалар карала.

22.6.1. Муниципаль хезмәткәр, әлегә Нигезләмәнең 8.7 һәм 8.8 пунктларында, 22, 24 статьяларында билгеләнгән хокук бозуларны кылган очраklарда ышанычны югалтуга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәттән азат ителәргә тиеш.

22.6.2. Әлегә Нигезләмәнең 8.7 һәм 8.8 пунктларында, 22, 24 статьяларында каралган түләтүләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле тарафыннан Татарстан Республикасының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә һәм (яисә)

муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә кулланыла:

а) коррупциячел хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсенә коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча докладында, анда аны башкаруның факттагы шартлары бәян ителә, һәм муниципаль хезмәткәрнең язмага аңлатмасында аның ризалыгы белән һәм коррупциячел хокук бозуны кылу фактын тану шарты белән (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге хокук бозулардан тыш);

б) тикшерү нәтижәләре турындагы доклад комиссиягә юлланган очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясә тәкъдимнәре;

в) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

д) башка материаллар.

22.6.3. Әлеге Нигезләмәнең 8, 22, 24 статьяларында каралган түләтүләр кулланганда, муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозу характеры, аның авырлыгы, кылынган хәлләр, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны үтәве, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләр һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәве исәпкә алына.

22.6.4. Коррупциячел хокук бозу кылган очракта муниципаль хезмәткәргә карата түләтүне куллану турындагы актта түләтүне куллану нигезе буларак әлеге Нигезләмәнең 22.1 пунктның 1 яки 2 пунктчалары күрсәтелә.

22.6.5. Муниципаль хезмәткәрнең коррупциячел хокук бозу кылуы турында мәгълүмат кәргән көннән алып, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлек, отпускта булу чорларын санамыйча, 8, 22, 24 пунктларында каралган түләтүләр, коррупцион хокук бозу кылган көннән алып өч айдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән вакытка жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.

22.6.6. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен язмага рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез булып тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;

2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән төбәк ижтимагый берләшмәләре, сәяси партияләр булмаган төбәк ижтимагый берләшмәләре;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән Ижтимагый совет;

4) массакуләм мәгълүмат чаралары.

Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез була алмый.

22.6.7. Тикшерү үткәргәнче хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте подразделениесе муниципаль хезмәткәрдән язмага рәвештә аңлатуны таләп итәргә тиеш. Ике эш көне үткәннән соң муниципаль хезмәткәrlәргә күрсәтелгән аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәrlәргә аңлатма бирмәү тикшерү үткәрү өчен киртә түгел.

22.6.8. Муниципаль хезмәткәrlәргә әлеге Нигезләмәнең 8 статьясындагы 8,7 һәм 8,8 пунктларында каралган хокук бозуларны кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язмага аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә тапшырыла, ул яллаучы (эш бирүче) вәкиленә дисциплинар жәза алу буенча рекомендацияләр әзерли.

Муниципаль хезмәткәргә башка хокук бозу кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан яллаучы (эш бирүче) вәкиленә тапшырыла.

22.6.9. Әлеге Нигезләмәнең 8, 22 һәм 24 каралган түләтүләрне кулланганда, муниципаль хезмәткәрләрнең коррупцион хокук бозу характеры, аның авырлыгы, ул кылынган хәлләр, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны үтәве, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләр һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән вазыйфаларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәве исәпкә алына.

22.6.10. Әлеге Нигезләмәнең 8, 22 һәм 24 тарафыннан каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксыз булу чорын, аның отпускта булуы чорын, нигезле сәбәпләр аркасында хезмәттә булмавы чорын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча әлеге тикшерү материалларын карау вакытын исәпкә алмаганда, коррупциячел хокук бозу очраklары ачыкланган көннән алып бер айдан да соңга калмыйча кулланыла. Бу чакта рiшвәтчелек буенча хокук бозу кылынган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча түләтү кулланылырга тиеш.

22.6.11. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупциячел хокук бозу кылган очракта түләтүне куллану турында актта түләтүне куллану нигезе буларак «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 22.1 статьясындагы 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.

22.6.12. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозуларны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актларны күрсәтеп түләтүне куллану турында актың күчermәсе, мотивлар күрсәтеп, муниципаль хезмәткәргә тиешле акт чыккан көннән өч эш көне эчендә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

22.6.13. Түләттерүне кире кагу буенча федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр шикаять бирергә мөмкин.

22.6.14. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 22.1 пункттында каралган дисциплинар түләтүгә тартылмаган булса, ул түләтелмәгән дип санала.

22.6.15 яллаучы (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнең 22.4. статьясындагы 22.4 пункттында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы белән дисциплинар түләтү кулланылган көннән алып муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яисә аның турыдан-туры житәкчесенә үтенече буенча бер ел үткәнчегә кадәр алырга хокуклы.

23. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

23.1. Муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай бурычларын уңышлы һәм намуслы үтәгәнә, намуслы хезмәте, аеруча мөһим биремнәрне үтәгәнә һәм катлаулылыгы өчен түбәндәге бүләкләү төрләре билгеләнә:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) жирле үзидарә органнары билгеләгән мактау грамотасы яисә бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә

муниципаль берәмлек уставында һәм башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүләкләүнең бүтән төрләре.

23.2. Бүләкләүләргә куллану тәртибе һәм шартлары, дәүләт бүләкләре белән бүләкләүдән тыш, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары, җирлек уставы нигезендә билгеләнә.

23.3 Бүләкләү муниципаль хезмәткәр хезмәт иткән җирле үзидарә органының, муниципаль органның хокукий акты дип игълан ителә.

23.4. Алынмаган дисциплинар җәза булган муниципаль хезмәткәрләргә бүләкләү мөмкин түгел.

24. Керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат тапшыру

24.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дегъва кылучы гражданның, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә яллаучы (эш бирүче) вәкиленә тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләргә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән срокларда һәм форма буенча тапшырыла.

Хәрби хезмәткә чакырылучы гражданның үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмыйлар.

24.1.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнары турында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләргә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга тиеш.

24.1.2. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торыу “Коррупциягә каршы торыу турында” 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм башка затлар чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торыу турында” 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актларында, Россия Федерациясе субъектларының законнары һәм башка норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

24.2. Муниципаль хезмәткәрләргә әлеге Нигезләмә нигезендә тапшырыла торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен тәшкит итүче һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора.

24.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының түләүгә сәләтлелеген билгеләү яисә билгеләү өчен дини яисә башка иҗтимагый берләшмәләр, бүтән оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына иганәләренә турыдан-туры яисә читләтелгән рәвешендә жыю өчен керемнәр, мөлкәт

турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

24.4. Муниципаль хезмәткәрләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне фаш итүдә яисә әлегә белешмәләрне Россия Федерациясә законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясә законнары нигезендә җаваплы булалар.

24.5. Муниципаль хезмәткәрләргә үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, мондый белешмәләрне мәҗбүри тапшырган очракта, яки белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләрне тапшырмау муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

24.6. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданныр тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын, керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданныр тарафыннан бирелә торган белешмәләрнең дәрәслеге һәм тулылыгы, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләр, алар тарафыннан «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бурычларны үтәү Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

24.6.1. 24.1 пунктчасының 3 абзацы нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү. Нигезләмәләр Россия Федерациясә субъекты законында билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясә субъектының иң югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы җитәкчесә) карары буенча гамәлгә ашырыла.

24.6.2. Нигезләмәнең 24.6.1 пунктчасы нигезендә башкарылган тикшерү нәтижәсендә җирле администрация башлыгы вазыйфасын контракт, чикләүләр, тыюлар, йөкләмәләрне үтәмәү фактлары ачыкланганда, “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында” 2012 елның 3 декабрәндәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән очрактар ачыкланганда, «Аерым категория затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банктарында сәтлар (кәтемнәр) ачуны һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән Россия Федерациясә субъектының югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы җитәкчесә) контракт буенча җирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче затның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мәрәжәгать итә, яки тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле җирле үзидарә органына карата башка дисциплинар жәза куллана яки судка мәрәжәгать итә.

24.7. Банк, салым яисә закон белән саклана торган башка сәрне тәшкәл итүче белешмәләрне бирү турындагы соратулар, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне

дәгъвалаучы гражданның, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, шундый гражданның хатынына (хатынына) һәм балигъ булмаган балаларына карата оператив-эзләү чараларын үткәрү турында хокук саклау органнарына соратулар Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган тәртиптә Татарстан Республикасының югары вазыйфай затлары (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенәң югары башкарма органнары житәкчеләре) тарафыннан жибәрелә.

24.8 Сайтларның адреслары һәм сайтларның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва кылучы гражданин һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлегенә бирә торган мәгълүматларны, яллаучы вәкиленә түбәндәгеләр тапшыра:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва кылучы гражданин - муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы өч календарь елда хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр - күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елыннан алдагы календарь ел өчен ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәү кысаларында һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны урнаштыру очракларыннан тыш.

24.8.1. 24.8 пунктының 1 бүлегендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәткә кергәндә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданин, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан - хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. 24.8 пунктының 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән рәвештә тапшырыла.

24.8.2. Эшкә алучының вәкиле карары буенча, вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва кылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылган һәркем файдалана алырлык мәгълүматны эшкәртә, шулай ук 24.8 пунктында каралган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерә.

25. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары

25.1. Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль программалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтен үстерү программалары белән тәэмин ителә, алар тиешенчә жирлек, Сарман муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанслана.

25.2. Жирлек башкарма комитеты һәм муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенәң нәтижәләлеген арттыру максатларында тәҗрибәләр үткәреләргә мөмкин. Жирлектә муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар үткәрү тәртібе, шартлары һәм сроклары муниципаль хокукый актлар белән Сарман муниципаль районының һәм Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнә».

Сарман муниципаль районы
Азалак авыл жирлегендә муниципаль
хезмәт турындагы нигезләмәгә
1 нче кушымта

Муниципаль хезмәткәрнең аттестация кәгазе

1. Фамилиясе, Исеме, Атасының Исеме _____

2. Ел, туган ай _____

3. Һөнәри белем, гыйльми дәрәжә булу турында мәгълүмат,

гыйльми исем _____

(кайчан һәм нинди уку йортын тәмамлаган, белгечлеге,

_____

әзерлек юнәлеше һәм квалификация буенча белем, гыйльми дәрәжә, гыйльми исем.

4. Аттестация вакытында муниципаль хезмәт вазыйфасы биләп торучы вазыйфа һәм дата
бу вазифага билгеләү _____

5. Муниципаль хезмәт стажы (шул исәптән дәүләт граждан хезмәте стажы)

_____

6. Гомуми хезмәт стажы _____

7. Муниципаль хезмәткәргә сораулар һәм аларга кыскача җаваплар

_____

_____

8. Аттестация комиссиясе тарафыннан әйтелгән искәرمәләр һәм тәкъдимнәр

_____

_____

9. Муниципаль хезмәткәрләргә тәкъдимнәрнең үтәләшен кыскача бәяләү

алдагы аттестация _____

(башкарылган, өлешчә башкарылган, үтәлмәгән)

10. Аттестация комиссиясе карары _____

_____

(муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасына туры килә;

муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасына туры килә һәм тәкъдим ителә

билгеләнгән тәртиптә кадрлар резервына кертү өчен

вакантлы вазыйфаны биләп торуга конкурс;

муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасына туры килү-килмәүне арттыру

муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасына туры килми;

11. Аттестация комиссиясе составы _____

Утырышта _____ аттестация комиссиясе әгъзалары катнашты.

----- Тавыш саны, каршы _____.

12. Искәрмә _____

Аттестация комиссиясе рәисе _____
(имза) (имзаны расшифровкалау)

Аттестация комиссиясе сәркәтибе
_____
(имза) (имзаны расшифровкалау)

Аттестация комиссиясе әгъзалары
_____
(имза) (имзаны расшифровкалау)

_____
(имза) (имзаны расшифровкалау)

_____
(имза) (имзаны расшифровкалау)

Аттестация үткөрү датасы

_____

Аттестация кәгазе белән таныштым

_____
(муниципаль хезмәткәр имзасы, дата)

Мөхер урыны

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Азалак авыл жирлегендә муниципаль
хезмәт турындагы нигезләмәгә
3 нче кушымта

Сарман муниципаль район Азалак
авыл жирлегә башлыгына

Класс чины бирүгә тәкъдим итү

1. Фамилиясе, Исеме, Атасының Исеме _____

2. Ел, туган ай _____

3. Һөнәри белем, гыйльми дәрәжә, гыйльми исем булу турында белешмәләр
_____
(нинди уку йортын тәмамлаган, белгечлеге һәм белеме буенча квалификациясе)

4. Һөнәри эзерлек, өстәмә Һөнәри белем алу яки стажировка турында белешмәләр
_____
(Һөнәри эзерлек, квалификация күтәрү яки стажировка турында документлар)

5. Муниципаль хезмәт вазыйфасы һәм әлегә вазыйфага билгеләнү датасы

_____
6. Гомуми хезмәт стажы _____
(елларда тулы срок күрсәтелә)

7. Муниципаль хезмәт стажы _____

(елларда тулы срок күрсәтелә)

8. Кайсы вакыттан бирле эшли _____
(көрү датасы)

9. Муниципаль хезмәткәрнең класс чины _____
(класс чинының исеме һәм аны бирү датасы)

Белем дәрәжәсенен, күнекмәләрнең һәм осталыкның (Һөнәри дәрәжәнең) характеристикасы

_____

нәтижә _____
(класс чин бирү яки бирүдән баш тарту мөмкинлеге турында тәкъдим)

_____

«__» _____ 20__ ел _____
(число, ай, ел) (имза) (фамилия, инициаллар)

Татарстан Республикасы

Сарман муниципаль районы
Азалак авыл жирлегендә муниципаль
хезмәт турындагы нигезләмәгә
3 нче кушымта

Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль район Азалак авыл
жирлеге башлыгына

Класс чины бирүгә тәкъдим итү

1. Фамилиясе, Исеме, Атасының Исеме _____

2. Хезмәткәр эшли торган жирле үзидарә органының тулы исеме

3. Вазыйфа _____
(хезмәткәр эшли торган вазыйфаның һәм бүлекчәнең тулы исеме)

4. Туган көне: _____

5. Билгеләнгән вазыйфага боерыкбелән билгеләнде

(жирле үзидарә органы һәм жирле үзидарә органы житәкчесе вазыйфасының тулы
исеме); _____ № _____

6. Муниципаль хезмәт стажы _____
(документны тутыру көне)

7. Квалификация разряды, класс чины _____
«__» _____ 20- ел _____

8. Класс чины бирү турында үтенечнамә _____
төркем буенча _____ муниципаль хезмәт вазыйфалары исемлеге.
Муниципаль хезмәткәрнең белем дәрәжәсе, күнекмәләре һәм осталыклары (һөнәри
дәрәжәсе) турында кыскача бәяләмә:

Төп функциональ вазыйфалар булып
тора: _____

Имтихан алучы житәкче, дата _____

Үтенечнамә белән таныштым (имтихан алучының Ф.И.О.)

Имтихан бирүченең имзасы, дата _____

Муниципаль хезмәткәрнең имтихан кәгазе

1. Фамилиясе, Исеме, Атасының Исеме

2. Ел, туган ай _____

3. Һөнәри белем, гыйльми дәрәжә, гыйльми исем булу турында белешмәләр

(нинди уку йортын тәмамлаган, белгечлеге һәм белеме буенча квалификациясе, гыйльми дәрәжәсе, гыйльми исеме)

4. Һөнәри әзерлек, өстәмә Һөнәри белем алу яки стажировка турында белешмәләр

(Һөнәри әзерлек, квалификация күтәрү яки стажировка турында документлар)

5. Аттестация вакытында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче һәм әлеге вазыйфага билгеләнү датасы _____

6. Муниципаль хезмәт стажы: _____

(шул исәптән дәүләт граждан хезмәте стажы)

7. Гомуми хезмәт стажы _____

8. Муниципаль хезмәтнең класс чины _____

(класс чинының исеме һәм аны бирү датасы)

9. Муниципаль хезмәткәргә сораулар һәм аларга кыскача җаваплар

10. Аттестация комиссиясе тарафыннан әйтелгән искәrmәләр һәм тәкъдимнәр

11. Муниципаль хезмәткәрләргә әйтелгән тәкъдимнәр

12. Квалификация имтиханы нәтижеләре буенча муниципаль хезмәткәрнең белемнәрен, күнекмәләрен һәм осталыкларын (Һөнәри дәрәжәсен) бәяләү

(дәүләт граждан хезмәткәре квалификация имтиханын тапшырды һәм аны граждан хезмәтенең класслы чинын бирү өчен тәкъдим итәргә; дәүләт граждан хезмәткәренең квалификация имтиханын тапшырмавын танырга.

13. Аттестация комиссиясе составы _____

Утырышта ___ аттестация комиссиясе әгъзалары катнашты.

Тавыш саны _____

14. Искәrmә _____

Аттестация комиссиясе рәисе _____

(имза) (имзаны расшифровкалау)

Аттестация комиссиясе урынбасары

(имза) (имзаны расшифровкалау)

Аттестация комиссиясе сэркатибе

_____

(имза) (имзаны расшифровкалау)

Аттестация комиссиясе эгъзалары

_____

(имза) (имзаны расшифровкалау)

_____

(имза) (имзаны расшифровкалау)

Квалификация имтиханы үткөрү датасы « ____ » _____ 20__ ел ,
Сарман району

Имтихан кэгазе белэн таныштым _____
(муниципаль хезмэткэрнең имзасы, дата)

Мөхер урыны